

In memoriam

VIZY Béla

1932–2016

Vizy Béla szakmai pályafutása egybe esett a magyar alumíniumipar virágkorával, mely a hazai bauxitvagyonra alapozva a gazdaság húzóágazatává fejlődhetett. Harmincöt évig dolgozott az iparágban, döntően vezető beosztásban.

Béla 1932-ben Mezőhegyesen született gyógyszerész családban. Középiskoláját a budapesti ciszterci rendi Szent Imre Gimnáziumban végezte. Jó műhely lehetett. Egy életen át táplálta benne az erőt. 1955-ben szerzett diplomát az Eötvös Loránd Tudományegyetem földrajz–földtan szakán. 1956-ban lépett munkába a Bauxitkutató Vállalatnál, ahol terepi geológusként, majd hidrogeológusként dolgozott. Közben részt vett az albániai bauxitfelderítő-kutatásokban is. 1963 és 71 között a vállalat igazgatója volt. Ebben az időszakban a kis vállalat 1000 fős középállalattá fejlődött, ami jelentős többletterhet jelentett. A kutató csoportok példás rendben szerveződtek, miközben a földtani- és a műszak szakterületek közötti feszültségeken is úrrá kellett lennie. Nem volt könnyű. Energia- és lélekölő feladat volt. Nem szerette, mégis különleges érzéke volt a kilencékes csillapításához.

Igazgatósága alatt, 1969-ben a Magyar Állami Földtani Intézet megalapításának 100. évfordulója alkalmából bauxitföldtani konferenciának a vállalat adott otthont, ahol egy tucatnyi országból félszáz neves külföldi szakértő vett részt. Nagy dolog volt ez akkor. Megmutathattuk önmagunkat a világnak, nekünk meg ablakot nyitott egy számunkra elzárt világra.

Igazgatósága alatt épült meg a vállalat központi épülete, jól felszerelt, modern műszerekkel ellátott anyagvizsgáló laboratóriuma. Önálló műszaki, kutatási, kamerális, (adatfeldolgozás és értelmezés) geofizikai, térképészeti és hidrogeológiai osztályok létesültek. A modern gépműhely gondoskodott a fűrőgépek műszaki ellátásáról. Két ütemben lakások épültek. Nagy dolognak számított ez akkor, a lakáshiányos világban. Több kollégának ez volt élete első önálló lakása. Megindultak az aknafúrások is, melyek az értékes bauxitmezők kiaknázását biztosítandó karsztvíz süllyesztések elvégzésére voltak hivatva. Ma már tudjuk, ez egy olyan műszaki bravúr volt, amire sok nép büszke lehetett volna. Bauxitbányászatban a világon egyedül Magyarországon alkalmazták ezt a technikát. Ebben a munkában, annak megszervezésében akkor, és még azután is neki jelentős, vezető szerepe volt.

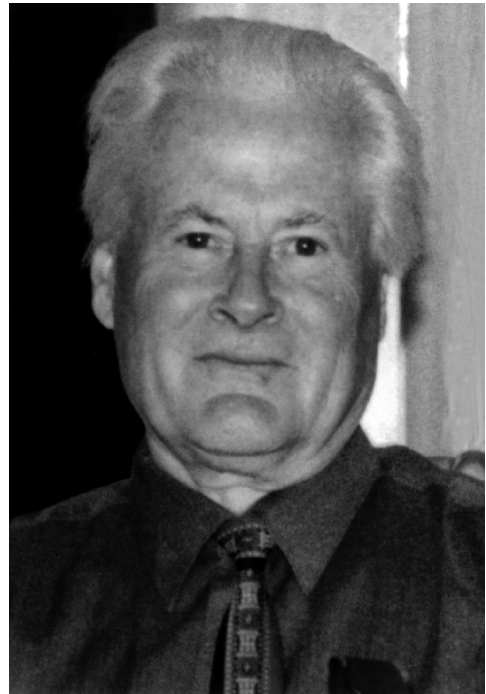
1971-től, már mint trösztű hidrogeológus felelt ezekért a munkálatokért. Óriási eredmény volt, hogy a vízvédelmi munkák évtizedeken keresztül garantálták a bányászat biztonságát. Magyarországon az összes kitermelt bauxit 54%-át aktív vízszintsüllyesztéssel termelték ki. Vízbetörés miatt nem volt egyetlen halálos áldozat sem. Ebben neki halhatatlan érdemei voltak. Gondot kellett fordítania még arra is, hogy a vélt- és valós környezeti károk és a bányászat fenntartása között a kényes egyensúlyt fenntartsa. 1984-től nagynevű elődökét (BARNABÁS Kálmán, BALKAY Bálint, BÁRDOSSY György) követve lett az iparág utolsó főgeológusa.

Mint vezető ő soha sem utasított. Csak kért. Kérni meg úgy tudott, hogy még talán bocsánatot is kért, attól, akitől kért, pedig mint vezető utasított. Képtelenség volt kérését nem teljesíteni.

Sokban segítette a Magyarhoni Földtani Társulatot. Kezdeményezte az 1961-ben megalakított Közép- és Észak-dunántúli Területi Szervezet létrehozását, melynek titkári és elnöki posztját is betöltötte. Hét évig volt választmányi tag.

Már nyugdíjas korában írta meg, amolyan ciszterci diákos alaposággal „A magyar bauxitkutatások történetét különös tekintettel a Bauxitkutató Vállalat (1950–1995) tevékenységére”. Ma számunkra ez egy olyan dokumentum, melyből évtizedeken át meríthetnek a feljövő generációk.

Értettük egymást, hisz több évtizedeken át — ha külön fegyvernemben is — de közösen együtt harcoltunk: a magyar bauxitért. Hosszú volt ez az út, történelmi fordulókkal, csodálatosan tündöklő szakmai sikerekkel, amit meg mi, akkor olyan természetesnek vettük, mint a napfelkeltét. Voltak szomorú napok is a kutatások, majd a bányászat erőltetett beszűkítésével és

ugyan úgy erőltetett megszüntetésével. Ez utóbbit is együtt, de már kívülállóként sirattuk meg, szembesülve azzal, amit persze tudunk: az emberi butasággal szemben ész érvekkkel, lovagiatlan ellenféllel szemben lovagias eszközökkel nem lehet célt érni.

Szorosabb kapcsolatunk, — amikor az ember emberhez is már közel kerül — az utolsó 15–20 évre tehető. Együtt utaztunk rendszeresen megszervezett régi baráti, kollegiális találkozókra: a Tapolcán tartott Szent Borbála Bányásznapokra és Almádiba. Egymás mellett ültünk a társulati üléseken. Utolsó közös utunk, a napokban éppen egy éve, Halimbára vezetett, bányásznapra ünnepségre. Útközben folytatott beszélgetések során sokszor mesélgettük egymásnak a múltat, hogy látta ő azt, mint vezető, én meg hogyan mint beosztott geológus. Meg-megbeszéltük a világ sorát is, benne mindig a hazai eseményekkel. Úgy tudtunk egy húron pendülni, mintha gyerekkorunkban egy iskolapadban, majd egész életünkben egy szobában dolgoztunk volna. Nekem vele kapcsolatban ezek a beszélgetések a legszebb emlékeim. Meg az tapolcai és almádi találkozók. Te jó Isten, hogy szeretett ő a régi kollégák között ülni, a játszótársunk lenni, amikor meg beszélt, tudta hogyan kell szavaiba „borból vízből mértékkel tölteni”. Ott ült, ott mosolygott közöttünk. Igen, arra emlékszem: az idős korára kifakult szemekre. Egyenrangú embert volt ő mindig közöttünk. Akkor is, amikor igazgató volt, vagy trösztí főgeológus, éppen úgy mint, amikor egy asztalnál ült egykor volt munkatársaival. Neki mindegy volt, az emberben az embert mérte, ítélte, szerette, vagy nem, de nem a társadalmi vagy hivatali rangot nézte.

Tudta és tudtuk, hogy „bár zord a harc, de megéri a világ, ha az ember az marad, aki volt, nemes küzdő, szabadlelkű diák”. Megígérem most neked Béla, míg tapolcai és almádi találkozók lesznek és leszünk a nemes, küzdő szabadlelkű diák, te mindig ott leszel közöttünk, velünk.

Isten áldjon, menjél csak szépen békében, ahogy jöttél, ahogy közöttünk éltél és dolgoztál: békében. Búcsúzómon tőled, a Magyarhoni Földtani Társulat, volt bauxitkutató, a bányavállalati és a trösztí kollégák nevében. A Bányász himnusszal kívánunk majd neked utolsó Jó szerencsét.

KOMLÓSSY György